

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 335

Serbest Bölgeler Kanunu Tasarısı ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ile Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları ((1/694)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md.

18/101-1904/04043

9.5.1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 3.5.1985 tarihinde kararlaştırılan «Serbest Bölgeler Kanunu Tasarısı» ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

SERBEST BÖLGELER KANUNU

TASARISI GEREKÇESİ

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde serbest bölge kurulması için, her ne kadar 22 Haziran 1927 tarihinde 1132 sayılı Kanun çıkarılmak suretiyle konu ele alınmışsa da, sadece İstanbul'da bir Serbest Bölge kurulmasına imkân veren bu Kanun yerine, Türkiye'nin gerek duyulan herhangi bir yerinde de serbest bölge kurulabilmesi düşüncesiyle anılan Kanun kaldırılmış, halen yürürlükteki 6209 sayılı Serbest Bölge Kanunu 21 Aralık 1953 tarihinde kabul olunmuş ve 1956 yılında da bu Kanuna dayanılarak 4/7713 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla Serbest Bölge Nizamnamesi çıkarılmıştır. Ancak, bugüne kadar bu mevcut mevzuatın tanıdığı kısıtlı imkânlar çerçevesinde sadece 15.5.1957 tarihinde yalnız Iskenderun Serbest Bölgesi işletmeye açılabilmiş ve iki parti malından başka eşya getiren olmadığından dolayı bilahare bu serbest bölge de kaldırılmıştır.

Dünyada daima değişmekte olan ve her gün geniş imkânlara yer verme eğiliminde bulunan ekonomik ve ticari şartlarla uyum sağlayamayan mevzuatımızın özellikle gümrük ve malî yükümlülükler ile ilgili hükümlerinin değiştirilmesi doğrultusunda, geçmişte müteaddit girişimlerde bulunulmuşsa da, olumlu bir sonuç alınamamıştır. Son yıllarda ekonomimizin dışı açılması amacıyla alınan tedbirler, tanınan ihracat ve yatırım teşvikleri ve bilhassa yurt dışına hizmet ihracında bulunan müteahhitlerimizin ülkemizde makine park yerlerine ihtiyaç duymaları, ülkemizde serbest ticaret ve üretim bölgelerinin kurulmasını belirgin bir şekilde kamçulamıştır.

1983 yılı ilk yarısında bu yönde başlatılan çalışmalar, 3 Kasım 1983 tarihinde Mersin ve Antalya limanlarının serbest bölge olarak ve 29 Mayıs 1984 tarihinde de bu bölgelerin hudutlarının Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenmesi ve ilan edilmesi şeklinde sonuç vermiştir.

Bu arada, serbest bölgelerin kurulması, yönetilmesi ve işletilmesiyle ilgili temel politika ve prensipleri tespit etmek, planlama ve koordinasyon faaliyetlerini yürütmek, bölgelerdeki faaliyetleri ekonomik sektörler itibariyle yönlendirmek, uygulamaları değerlendirmek, ruhsat vermek ve gerekli takipleri yapmak görevlerini

Serbest Bölgeler Başkanlığı için öngören ve bu Başkanlığı aynı teşkilata dahil eden 18 Haziran 1984 tarihli ve 223 sayılı Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname çıkarılmıştır. Aynı Kanun Hükmündeki Kararnamenin 17 nci maddesiyle serbest bölgelerin Valiliklere bağlı Serbest Bölge Müdürlükleriyle işletilmesi ve yürütülmesi, bu Bölge Müdürlüklerinin görev, yetki ve çalışma esaslarının da Bakanlar Kurulunca düzenlenmesi hükme bağlanmıştır.

Bu suretle, gerek 6209 sayılı Kanunda ve gerekse Serbest Bölgeler Nizamnamesinde, o tarihe kadar Türkiye'de serbest bölgelerin kurulması ve yönetimiyle doğrudan görevli ve sorumlu bir merci tayin edilmemişken, böyle bir merci belirlenmiş ve hatta mahallî teşkilatın esaslarına da işaret olunmuştur.

Ne var ki, bu yeni düzenleme suretiyle de, yapılan çalışmalarda, 6209 sayılı Kanun hükümleriyle Türkiye'nin komşu olduğu ve yarım asırdan bu yana serbest bölge uygulamasına geçilen ülkelerdeki faaliyet serbestisini, en azından aynı şekilde ülkemizde açılacak serbest bölgelerde de öngörebilmek, her türlü mevzuat zorlamalarını kapsayan çeşitli uğraşlara rağmen mümkün olamamıştır.

Türkiye'ye yakın olan ve serbest bölge faaliyetlerine yer veren Yunanistan, Romanya, İtalya, Suriye, Ürdün ve Mısır gibi ülkelerin serbest bölgelerinin hemen hepsinde;

a) Çalışanların aldıkları ücretlerde gelir vergisi yönünden ve Mısır ile Ürdün ve Suriye'de başlangıçta 5-12 yıl arasında tüm vergilerden muafiyet öngörülmesi,

b) (Müteşebbislere geniş ölçüde paralarını transfer edebilme serbestisi tanınması,

c) Ev sahibi ülkenin ucuz girdilerinden ve hatta kotalarından yararlanması,

d) Sigortacılık, bankacılık, ticarî gözetme gibi serbest bölgeler için zorunlu olan hizmetlerden faydalanılması,

gibi birtakım teşviklere yer verilmiştir. Oysa ki, 6209 sayılı Serbest Bölge Kanunu, hiçbir şekilde gelir ve kurumlar vergisi muafiyetlerine, sigortacılık ve bankacılık gibi hizmetlerin yürütülmesine ve hatta serbest bölgenin kuruluş faaliyetlerinin bir özel kuruluşa verilmesine imkân tanımamaktadır. Böylece bu Kanuna dayanılarak, Türkiye'de açılacak serbest bölgelerin, komşu ülkelerin kendi serbest bölgeleri için tanıdıkları teşviklerden yararlandırılmasına anılan Kanunun imkân vermemesi nedeniyle, geçmişte olduğu gibi rağbet görmeyeceği kanaatine varılmıştır.

Bu durum karşısında, Türkiye'de artık benimsenen, üretim ve ihracatın artırılması esasına dayalı dışa açık ekonomi politikasına paralel olabilecek bir şekilde;

a) Türkiye'de kurulacak serbest bölgelerin diğer serbest bölgeler kaşısındaki mukayeseli avantajlarının artırılması,

b) Coğrafi konumu itibariyle bilhassa Orta Doğu'da önemli bir mevki işgal eden ülkemizde uluslararası üne sahip ticaret merkezlerinin kurulması,

c) Serbest bölgelerde hiçbir vergi ve resim ödemeden müteşebbislerin yurt dışından ve yurt içinden girdilerini getirebilmeleri ve yerli müteşebbislerin yurt içinde stoklamaya gitmeksizin ihtiyaçlarını devamlı ve ucuz olarak karşılayabilmeleri,

d) Serbest bölgelerde çalışanların gelir ve kurumlar vergilerinden muaf tutulmaları suretiyle müteşebbislerin bu bölgelere gelmelerinin sağlanması, böylece bölgenin ve dolayısıyla o yörenin kalkınmasına imkân verilmesi,

e) Çalışanların ücretlerinden vergi kesintisinin olmaması sonucu, müteşebbislere daha ucuz ve Türkiye'den işçi temin edebilmelerine imkân vererek, Türkiye'deki istihdam hacminin artırılması,

f) Serbest bölgelere giriş ve çıkışlarda, malların getirilip, işlemlere tabi tutulup satılmalarında veya bölgeler dışına çıkarılmalarında ve tüm faaliyetlerin yürütülmelerinde bürokrasi ve formalitelerin asgariye indirilmesi,

g) Serbest bölgelere gelen müteşebbislerin ham, yarı mamul veya mamul şeklinde yatırım girdilerini Türkiye'den karşılamaları halinde, bölgelere gelen malların ihraç edilmiş sayılmaları nedeniyle daha uygun fiyatla teminine imkân vererek, bir yandan yerli üretimin ve diğer yandan da ihracatın artırılması suretiyle döviz gelirinde de artış sağlanması,

h) Türk sanayiinin gelişmesine yararlı olabilecek modern teknolojinin getirilmesi ve yatırım girdilerinin Türkiye'den sağlanması,

i) Ülke dışından serbest bölgelerde faaliyette bulunmak üzere gelenlerin aynı veya nakdi sermaye getirebilmeleri ve (bu sermayeleri ile temettülerini ve kârlarını kısmen veya tamamen tekrar yurt dışına götürebilmeleri suretiyle liberal bir tutum tarzına yer verilmesi,

j) Türkiye'de faaliyette bulunmayan bankaların da, Türkiye'de faaliyet gösteren bankalar ve sigorta şirketleri gibi, serbest bölgelerde işyeri açarak faaliyet gösterebilmeleri, keza eksperlik, acentelik, müşavirlik, ticarî gözetme hizmetleri gibi diğer yardımcı hizmetlerin de serbest bölgelerde yapılmasına imkân sağlanması yoluyla dünya bankacılık, sigortacılık ve diğer hizmet dallarında Türk serbest bölgelerinin duyurulması,

k) Serbest bölgelerdeki ticarî ve sınıf faaliyetlerinin ileri teknik ve organizasyonundan faydalanılması, ancak bu tür ticaret ve sanayiinin yurt içi faaliyetlere getirebileceği olumsuz rekabeti etkisiz bırakacak bir düzenin sağlanması,

l) Serbest bölgeler ile ilgili tesislerin kurulması ve geliştirilmesi amacıyla yapılacak harcamaları karşılayacak ve kaynaklarının büyük kısmını serbest bölgelerdeki faaliyetlerden elde edilecek döviz gelirlerinin teşkil edeceği bir fon tesis edilmesi,

Gibi hususlar gözönünde bulundurularak ve bu hususlara maddelerin metinlerinde yer vermek suretiyle, yeni bir Kanunun tedvinine gidilmiş ve Serbest Bölgeler Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile, Türkiye'de serbest bölgelerin hangi amaçla kurulmasının öngörüldüğü ifade edilmiş ve tasarının kapsamı açıklanmıştır.

Madde 2. — Madde ile serbest bölgelerin yerlerinin ve sınırlarının belirlenmesi kuruluş faaliyetleri ile işletilmesinin kamu kurum ve kuruluşlarına veya bunlarla birlikte veyahut da yalnızca özel sektör kuruluşlarına veya gerçek kişilere bırakılması yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiştir, Serbest bölgelerin kuruluş faaliyetleri ile işletilmesinin sayılan kurum, kuruluş veya kişilere bırakılması halinde, kuruluş faaliyeti, işletilmesi, gerekli yapı ve tesislerin kurulmasıyla ilgili esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenecektir.

Bu suretle, Bakanlar Kurulu açılmasını uygun gördüğü serbest bölgelerin kurulmasını ve işletilmesini, belirlenen kurum veya kuruluşlara veyahut da kişilere birlikte veya yalnızca verebilecek, bu işlem ve faaliyetler ile serbest bölgelerdeki yapı ve tesislerin kurulmasıyla ilgili hususlar da, Bakanlar Kurulu kararıyla verilecek yetki doğrultusunda bu kurum, kuruluş ve kişilerle yapılacak protokol ve sözleşme hükümleriyle düzenlenecektir.

Madde 3. — Tasarının bu maddesinde, sık sık madde metinlerinde geçen terimlerin tanımları yapılmıştır.

Madde 4. — Bu madde ile serbest bölgelerde, Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulunca uygun görülecek her türlü sınıf, ticarî ve hizmet faaliyetlerinin yapılabileceği hükme bağlanmıştır.

Bu maddenin ikinci fıkrasında serbest bölgelerde fiyatların piyasa şartlarına göre serbestçe belirlenmesi, kalite ve standartlar yönünden de mevzuatımızda yer alan kısıtlayıcı hükümlerin uygulanmaması amaçlanmıştır.

Madde 5. — Tasarının bu maddesinin birinci fıkrasında, Bakanlar Kurulu kararıyla bir yer Serbest Bölge olarak ilan edildiğinde, Serbest Bölge içinde bulunan, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere ait, liman, rıhtım, iskele, arazi ve bu arazi üzerindeki her türlü yapı ve sabit tesislerin, ihtiyaç duyulanlarının, Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre sağlanabileceği belirtilmiştir.

Maddenin 2 nci fıkrasında, yerli ve yabancı müteşebbislerin, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından faaliyette bulunan ruhsat almak kaydıyla serbest bölge faaliyetlerinde bulunabilecekleri vurgulanmıştır. Böylece serbest bölge faaliyeti esas itibarıyla işyerleri serbest bölgede bulunanlar tarafından yapılacak, ancak banka ve sigorta şirketleri ile gözetme şirketleri gibi birtakım kuruluşlar serbest bölgede işyeri açmadan da, yine serbest bölge faaliyetlerini yürütebileceklerdir.

3 üncü fıkrada, serbest bölgelerin, parselasyon, yerleşim kat intifasının belirlenmesi, inşaat projelerinin onaylanması, inşaatın teknik şartlara uygunluğunun kontrolü ve kullanma gibi her türlü izin ve ruhsatların ve-

rilme görevinin bölge müdürlüğü tarafından sağlanacağı hükmü getirilmiştir. Böylece yukarıda belirtilen işlemlerin tek otorite tarafından yapılması ve formalitelerin asgariye indirilmesi sağlanmaktadır.

4 üncü fıkrada serbest bölgelerde asayiş hizmetlerinin polis tarafından sağlanması hususu belirtilmiştir.

Madde 6. — Maddenin birinci fıkrasında, Dünyadaki diğer serbest bölgelerde olduğu gibi, Türkiye'deki serbest bölgelerin de gümrük hudutları dışında olduğu belirtilmektedir. Bu nedenle, ilgili mevzuatta öngörülen kontrol ve işlemler ancak gümrük sınır ve kapılarında yapılabilecektir.

İkinci fıkrada, bu bölgelerde her nevi vergi ve resim mükellefiyetlerine ait kanunların uygulanmadığı belirtilmekte, böylece Türkiye'deki serbest bölgelerin diğer ülke serbest bölgeleriyle rekabet edebilecek bir yapıya kavuşması sağlanmakta, ilgili formaliteler de azaltılmaktadır. Ancak 7 nci madde hükmü ile oluşturulan Fon yardımıyla da bölgenin idamesi ve gelişmesi için gerekli olan kaynak temin edilebilmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, bölgede faaliyette bulunacak işletici kuruluşlar ile kullanıcıların yatırım ve üretim aşamasında, Bakanlar Kurulunca uygun görülen teşviklerden yararlanabileceği belirtilmektedir. Özellikle yatırım aşamasındaki teşvikler Dünya deneyiminde çok yaygın olup, bölgelerin başarısı için büyük önem taşımaktadır. Müteşebbisler yatırım aşamasındaki teşviklere üretim aşamasındaki teşviklerden daha çok önem vermektedirler.

Maddenin 3 üncü fıkrasında ise, tam ve dar mükelleflerce serbest bölge faaliyetleri nedeniyle elde edilen ve bölgede vergilerden muaf olan kazançların ve diğer gelirlerin Türkiye'nin diğer kesimlerine getirilmesi halinde de gelir ve kurumlar vergilerinden, muaf olacağı belirtilmektedir.

Madde 7. — Kanun tasarısının bu maddesi ile Türkiye'de serbest bölgelerin kurulması ve geliştirilmesi amacıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde «Serbest Bölgeleri Tesis ve Geliştirme Fonu» adı altında bir Fon tesis edileceği hükmüne bağlanmıştır.

Fon kaynaklarının tespitinde, kullanıcıların Türkiye'deki serbest bölgelere yönelmelerini etkileyici teşvik unsurunun da kapsanması esası benimsenmiş; mesela, Türkiye'den gelen mallar ile ilk yatırım ve tesis aşamasında serbest bölgeye getirilen mallardan, ayrıca bakım ve onarım amacıyla bölgeye girip çıkan araç, gereç ve ekipmanlardan da Fon'a kesinti yapılmaması istisnası getirilmiştir.

Fonun kaynakları kanun metninde belirtilmiştir. Diğer taraftan «Serbest Bölgeleri Tesis-ve Geliştirme Fonu»nun hangi maksatlar için sarfedileceği hususuna bilhassa özen gösterilmiş ve başka maksatla kullanılması esasından hareket edilerek, madde metninde, harcama yerleri açıkça belirtilmiştir. Fona tahsilat ve Fondan yapılacak harcamalar ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikte belirtilecektir.

Fonun denetimi ise Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından yapılacaktır.

Madde 8. — Türkiye'nin diğer yerlerinden serbest bölgelere serbest bölgelerden de Türkiye'nin diğer yerlerine ticarî amaçlar ile mal sevk edildiğinde mevcut ihracat ve ithalat rejimi ile bu rejime esas olan dış ticaret mevzuatı hükümlerinin uygulanacağı açıklanmıştır. Ancak, bedeli 500 A.B.D. doları altında olan Türkiye mahreçli mallar ihracat işlemine tabi olmadan bölgeye girebileceği gibi, sahipleri tarafından istenirse ihracat işlemleri yapıldıktan sonra da bölgeye getirilebilecektir. Fıkranın amacı bölgedeki faaliyetleri hızlandırmaktır.

Madde 9. — Serbest bölgelerin tesisi ile amaçlanan hususlardan biri, ülkenin döviz gelirlerinin artırılmasıdır. Bu sebeple maddenin birinci fıkrası ile ödemelerin döviz ile yapılması esası getirilmiştir.

Maddenin 2 nci fıkrasında, serbest bölgede gemilere yapılacak olan, kılavuzluk, romorkaj, palamar, morimbot, su verilmesi gibi gemi hizmetleri ile, gemilerin boşaltılması, yükseltilmesi, limbo, taşıma, hammaliye, gibi liman hizmetlerinin işletici kuruluş tarafından yapılacağı, ancak işletici kuruluşun bu hizmetleri mahallî liman işleticisi kamu kurum veya kuruluşu dahil olmak üzere diğer gerçek ve tüzelkişi veya kuruluşlara da yaptırabileceği hükmü getirilmiştir.

Madde 10. — Maddenin birinci fıkrasında serbest bölgelerde faaliyet gösterecek müteşebbislerin yanlarında çalıştırmak ihtiyacını hissettikleri yabancı uyruklu yönetici ve uzman gibi vasıflı personelin çalıştırılmasına izin verileceği ve buna ait esasların yönetmelikte belirleneceği açıklanmıştır.

İkinci fıkra ile Türkiye'nin diğer kesimlerinde uygulanmakta olan sosyal güvenlik mevzuatının serbest bölgelerde de uygulanacağı belirtilmiş ve dolayısıyla ülkemiz ile diğer ülkeler arasında sosyal güvenlik konusunda yapılan sözleşme hükümlerinin bu bölgelerde geçerli olduğu ifade edilmek istenmiştir.

Madde 11. — Maddede, Tasarının gerçekleşmesi halinde yürürlükte bulunan ve serbest bölgeler konusunu düzenleyen, 21 Aralık 1953 tarihli ve 6209 sayılı «Serbest Bölge Kanunu» nun yürürlükten kaldırılacağı ifade edilmektedir. Dolayısıyla, 3.8.1956 tarih ve 4/7713 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla uygulamaya konulan «Serbest Bölge Nizamnamesi» de yürürlükten kalkmış olacaktır.

Madde 12. — Tasarının bu maddesinde, serbest bölgelerin taşıdığı özellikler dolayısıyla uygulanması mümkün olmayan bazı Kanun ve kanun hükümleri sayılmıştır.

1580 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesi bentlerinde belirtilen birtakım hizmetlerin, serbest bölgelerde yine Belediyeler tarafından yapılması uygun görülmüş, ancak serbest bölge için beraberinde getirdiği çeşitli formaliteler nedeniyle uygulanmaması öngörülen diğer hizmetlerin ise, bölgenin işletilmesiyle sorumlu kılınan, bölge işleticisi kuruluş tarafından yerine getirilmesi kabul edilmiştir.

5682 sayılı Pasaport Kanunu, 5683 sayılı Yabancıların Türkiye'de Seyahat ve İkametleri Hakkındaki Kanun ve 2007 sayılı Türkiye'deki Türk Vatandaşlarına Tahsis Edilen Sanat ve Hizmetler Hakkındaki Kanun ilgili hizmetlerin DPT Müsteşarlığınca koordine edilerek sonuçlandırılması ve başvurulacak mercilerin azaltılması amacıyla bu madde kapsamına alınmıştır.

Serbest bölgedeki faaliyetlerin her türlü vergi ve resimlerden muaf tutulması, 6224 sayılı Kanunda ise bu muafiyetlerin bulunmaması bölgelerde 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununun uygulanamayacağı sonucunu vermiştir.

2677 sayılı Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkındaki Kanunun gümrüklü alanlarda uygulanması, serbest bölgelerin ise gümrük hattı dışında bulunması sebebiyle serbest bölgelerde bu Kanunun uygulanması mümkün görülememiş ve bu suretle madde kapsamına alınmıştır.

Fonun hızla işleminin ve bölgedeki bina ve tesislerin serbestçe kurulabilmesinin temini amacıyla, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu, 832 sayılı Sayıştay Kanunu ve 2866 sayılı Devlet İhale Kanunu ile diğer Kanunların bu Kanuna aykırı olan hükümlerinin uygulanmaması öngörülmektedir.

Madde 13. — Bakanlar Kurulunca onaylanan uygulama yönetmeliğinde, Tasarıda atıfta bulunulanlar ile madde metninde açıklanan konuların ve bu konularla ilgili usul ve esasların düzenleneceği, maddede belirtilmektedir.

Geçici Madde — Bu madde ile her bir serbest bölgenin faaliyete geçmesinden itibaren, 10 yıl içerisinde doğabilecek işçi, işveren ihtilaflarının 2822 sayılı Kanunda yer alan Grev, Lokavt ve Arabuluculuk müesseselerine başvurulmadan hal yoluna gidilmesi ve bölgelerdeki çalışma düzeninin, kuruluş ve yatırım faaliyetlerinin yoğun olduğu ilk 10 yıl risklerden uzak ve istikrar içinde muhafaza edilmesi amaçlanmaktadır.

Bölgenin faaliyete geçiş tarihinin ise, serbest bölge arazisini çevreleyen çit, kule ve kapı inşaatlarının tamamlanması ve Bölge Müdürlüğü ile diğer kamu kurumu birimlerinin göreve başlaması suretiyle bölgenin resmen açılış tarihi olarak belirlenmesi öngörülmektedir.

Bu çerçeve içinde olmak üzere, vergi, resim ve harç muafiyetlerinin bu tarihten sonra serbest bölgelerde geçerli olması ve toplu iş sözleşmelerinde doğabilecek menfaat uyuşmazlıklarının arabulucuya başvurulmaksızın doğrudan doğruya Yüksek Hâkem Kurulunda ele alınması esası getirilmiştir.

Madde 14 ve 15. — Bu maddelerle, Tasarının kanunlaşması halinde söz konusu olacak yürürlük ve yürütme hükümleri düzenlenmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Sanayi ve Teknoloji
Komisyonu
Esas No. : 1/694
Karar No. : 14

14.5.1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 9.5.1985 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve 10.5.1985 tarihinde Komisyonumuza havale edilen «Serbest Bölgeler Kanunu Tasarısı» Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla; Komisyonumuzun 14.5.1985 tarihli 14 üncü birleşiminde incelenip görüşüldü. Gerekçesi uygun görülerek maddeleri ayrı ayrı tartışıldı. Maddelere ilişkin kabul, ilave ve değişiklikler aşağıda açıklanmıştır.

1. Tasarının 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 Geçici Madde 1, 14 ve 15 inci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

2. Halen Bakanlar Kurulunca ilan edilmiş 4 serbest bölgede çalışmalar devam ettiğinden bu Kanunun bu bölgelere tatbik edilmesinin fiziksel şartlarının tespiti gerekli görüldüğünden ve esasen bu husus Geçici Madde 1'in gerekçesinin ikinci paragrafında da zikredildiğinden bu hususun tasarıda açıklıkla belirtilmesini teminen Geçici 2 nci maddenin tasarıya ilavesi uygun görülmüştür. Ancak Geçici Madde 1'in gerekçesinin son paragrafının başlangıcında vergi resim ve harç muafiyetleri bölgenin fiziksel olarak tamamlanmış olması ile ilgili bulunmadığından, «Vergi, resim ve harç muafiyetlerinin bu tarihten sonra serbest bölgelerde geçerli olması ve» hükümlerinin gerekçeden çıkarılması uygun görülmüştür.

İşbu raporumuz havalesi gereği Plan - Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan <i>Fahir Sabuniş</i> Bursa	Başkanvekilii <i>Cevdet Karakurt</i> Diyarbakır	Sözcü <i>Rüştü Kâzım Yücelen</i> İçel
Kâtip <i>Gürbüz Şakranlı</i> Manisa	Üye <i>Seçkin Fırat</i> Bolu	Üye <i>Kemal İğrek</i> Bursa
Üye <i>Mustafa Kemal Toğay</i> Isparta	Üye <i>Mehmet Kafkaslıgil</i> İstanbul	Üye <i>Berati Erdoğan</i> Samsun

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/694

Karar No. : 125

30 . 5 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve ön havalesi uyarınca «Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu» nda görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilen «Serbest Bölgeler Kanunu Tasarısı» Komisyonumuzun 30.5.1985 tarihinde yaptığı 74 üncü birleşiminde ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştiraki ile incelenip görüşüldü.

Bilindiği gibi, ülkemizde ilk serbest bölge uygulaması 22.6.1927 yılında kabul edilen 1132 sayılı Kanun ile uygulamaya konulmuş ancak, sadece İstanbul'da serbest bölge kurulmasını öngören bu Kanun, ülkenin herhangi bir yerinde de serbest bölgeler kurulmasına imkân vermek amacıyla yürürlükten kaldırılarak yerine 21.12.1953 tarih ve 6209 sayılı «Serbest Bölge Kanunu» kabul edilmiştir. Daha sonra 2956 yılında bu Kanuna dayanılarak, 4/7713 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla «Serbest Bölge Nizamnamesi» çıkartılmış ve 15.5.1957 yılında yalnız İskenderun Serbest Bölgesi işletmeye açılmış, fakat beklenen neticeyi sağlamadığı için bir süre sonra kapatılmıştır.

Ancak, günümüz dünyasındaki daimi değişimler doğrultusunda; son yıllarda ekonomimizin dışa açılması amacıyla alınan tedbirler, tanınan ihracat ve yatırım teşvikleri ve bilhassa yabancı ülkelere hizmet ihracında bulunan Türk müteahhidlerinin ülkemizde makine park yerine ihtiyaç duymaları, ülkemizde de serbest ticaret ve üretim bölgelerinin kurulmasını belirgin bir hale getirmiştir.

Kanun tasarısı ile, gerekçesinde de belirtildiği üzere, söz konusu bu ihtiyaçların karşılanmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonunda tasarı ile getirilmek istenen hususların ülke açısından; Serbest Bölgelerini memleketimizdeki istihdam hacminin artmasına yardımcı olacağı, ülke sanayisinin gelişmesine yararlı olacak yabancı sermaye ve teknolojisinin girişimini hızlandıracağı ve bu bölgelerde verilecek hizmetler sebebiyle ülkeye döviz girdisinin önemli ölçülere ulaşacağı gibi faydaları üzerinde durulurken, serbest bölge uygulamasının yerinde bulunmasıyla birlikte aceleye getirmenin doğru olmayacağı, konunun enine boyuna çok iyi incelenmesinin gerektiği hususları üzerinde de durulmuştur. Ayrıca ana görevi ülke kalkınması için plan hazırlamak olan Devlet Planlama Teşkilatına bu bölgelerin yönetilmesi işlevinin verilmesinin doğru olmayacağı zira teşkilatın ana görevinin ikinci plana düşmesine yol açacağı, bu bölgelere tanınan vergi muafiyetlerinin bütçe açısından bir kayba sebebiyet verip vermeyeceği, fon idaresinin hangi kuruluşa verildiğinde açıklık olmadığı ve büyük harcamalara yol açacak serbest bölgelerin alt yapılarının nereden finanse edileceği hususları üzerinde de önemle durulmuştur. İlgili hükümet temsilcisi, mevcut teşkilatın bu işin üstesinden gelebileceğini, fon idaresinin Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına verildiğini, söz konusu hizmetin teşkilatın ana görevini yerine getirmesine bir mani teşkil etmediğini, tanınan vergi muafiyetlerinin bütçeyi etkilemeyeceğini ve yapılacak serbest bölgelere ilişkin alt yapının devlet bütçesinden karşılanacağını açıklamıştır. Daha sonra tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek görüşmelere Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metni esas alınmak suretiyle maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 1, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12 ve 13 üncü maddeleri ile Geçici 1 ve 2 nci maddeleri ve yürürlük ile yürütmeye ilişkin 14 ve 15 inci maddeleri aynı kabul edilmiş,

«Yetki» başlıklı 2 nci maddesi, maddeye açıklık getirmek amacıyla redaksiyona tabi tutularak 2 nci fıkrası «Serbest bölgelerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca, yerli veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerce işletilmesine Bakanlar Kurulunca izin verilir.» şeklinde düzeltilmiş,

«Serbest Bölgelerin Tesis ve Geliştirme Fonu» başlıklı 7 nci maddesinin 4 üncü fıkrasının sonuna, fonun kimin tarafından harcanacağı hususuna açıklık getirmek amacıyla «Bu fon Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca yönetilir.» ifadesi eklenmiş,

«Bölgedeki Mallar» başlıklı 8 inci maddesi ise, maddeye açıklık getirilmek amacıyla yeniden düzenlenmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Metin Emiroğlu
Malatya

Başkanvekilli
Aycan Çakıroğulları
Denizli

Sözcü
Alaattin Fırat
Muş
İmzada bulunamadı

Kâtip Üye
Kadir Demir
Konya

Ahmet Akgün Albayrak
Adana

Mehmet Deliceoğlu
Adıyaman

A. Sırrı Özbek
Adıyaman
İmzada bulunamadı

Nabi Sabuncu
Aydın
İmzada bulunamadı

M. Fenni İslimyeli
Balıkesir
İmzada bulunamadı

Ahmet Şamil Kazokoğlu
Bolu

N. Oğuzhan Artukoğlu
Burdur

C. Tayyar Sadıklar
Çanakkale
Muhalefet şerhim ekli

Ünal Akkaya
Çorum

Ismail Şengün
Denizli
Tümüne karşıyım

Ismail Dayı
Balıkesir

Metin Yaman
Erzincan

M. Hayri Osmanlıoğlu
Gaziantep
İmzada bulunamadı

İbrahim Fevzi Yaman
Isparta

Fikret Ertan
İzmir
Tasarıya karşıyım

İbrahim Özbıyık
Kayseri

Cengiz Tuncer
Kayseri

Erol Ağagil
Kırklareli

Tasarımın 6 ncı ve 7 nci ve geçici 1 inci maddesine karşıyım

Mehmet Budak
Kırşehir

İsmet Ergül
Kırşehir

Ayhan Fırat
Malatya

Haydar Özalp
Niğde

Fehmi Memişoğlu
Rize
Tasarımın 2 nci maddesine muhalefet şerhim eklidir

Enver Özcan
Tokat
İmzada bulunamadı

Fahrettin Kurt
Trabzon

Ferit Melen
Van
Karşı oy yazım eklidir

MUHALEFET ŞERHİM

Yabancı gerçek veya tüzelkişilere, serbest bölge kurma izni de verebildiğinden, Tasarının 2 nci maddesine muhalifim.

Fehmi Memişoğlu
Rize Milletvekili

KARŞI OY YAZISI

Tasarının serbest bölgelerin kurulması, işletilmesi ve denetimi ile ilgili hükümleri çok eksik ve yetersizdir. Geniş ve esaslı bir düzenlemeye ihtiyaç gösteren serbest bölge rejimini böyle bir kanunla düzenli bir surette yürütülebileceğine imkân göremiyorum.

Bu nedenle tasarının tümüne karşıyım.

Merit Melen
Van Milletvekili

KARŞI OY YAZISI

1. Önemli konuların tanzimi yönetmeliğe bırakılmıştır.
2. Fonun teşkili ve idaresinde belirsizlikler vardır.
3. Serbest bölgelerle - Türkiye mahrecli ilişkiler açıklıkla belirtilmemiştir.
4. Yabancılarla kurdurulacak serbest bölgeler için zaman ve sınır tespit edilmemiştir.
5. 14.10.1983 tarihli ve 151 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye gerekçede değinilmemiştir.

C. Tayyar Sadıklar
Çanakkale Milletvekili

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Serbest Bölgeler Kanun Tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Bu Kanun, Türkiye'de ihracat için yatırım ve üretimi artırmak, yabancı sermaye ve teknoloji girişini hızlandırmak, ekonominin girdi ihtiyacını ucuz ve düzenli şekilde temin etmek, dış finansman ve ticaret imkânlarından daha fazla yararlanmak üzere, serbest bölgelerin kurulması, yer ve sınırlarının tayini, yönetimi, faaliyet konularının belirlenmesi, işletilmesi, bölgelerdeki yapı ve tesislerin teşkili ile ilgili hususları kapsar.

Yetki

MADDE 2. — Türkiye'de serbest bölgelerin yer ve sınırlarını belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Serbest bölgelerin kamu kurum ve kuruluşları, yerli veya yabancı gerçek veya tüzelkişiler tarafından kurulmasına, işletilmesine Bakanlar Kurulunca izin verilir.

Tanımlar

MADDE 3. — Bu Kanun uygulamasında;

- a) İşletici kuruluş : Serbest bölgeyi işleten kamu kurum ve kuruluşunu, yerli ve yabancı gerçek veya tüzelkişileri,
 - b) Kullanıcı : Faaliyet ruhsatı alan ve bölgede belli bir işyeri bulunan gerçek veya tüzelkişiyi,
 - c) Döviz : Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından konvertibl sayılan paralar veya ödemeyi sağlayan her nevi hesap ve belgeleri,
- ifade eder.

Faaliyet konuları

MADDE 4. — Serbest bölgelerde, Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulunca uygun görülecek her türlü sanai, ticari ve hizmetle ilgili faaliyetler yapılabilir.

Fiyat, kalite ve standartlarla ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarına kanunlarla ve diğer mevzuatla verilen yetkiler serbest bölgelerde uygulanmaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Serbest Bölgenin Düzenlenmesi

Bölgenin düzenlenme esasları

MADDE 5. — Serbest bölge ilan edilen yerlerde ihtiyaç duyulacak arazi ve tesisler Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre sağlanabilir.

Yerli veya yabancı gerçek veya tüzelkişiler Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından ruhsat almak kaydıyla serbest bölgede faaliyette bulunabilir.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

Serbest Bölgeler Kanunu Tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yetki

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tanımlar

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Faaliyet konuları

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM
Serbest Bölgenin Düzenlenmesi

Bölgenin düzenleme esasları

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU METNİ

Serbest Bölgeler Kanunu Tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği metnin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yetki

MADDE 2. — Türkiye'de serbest bölgelerin yer ve sınırlarını belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Serbest bölgelerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca, yerli veya yabancı gerçek veya tüzelkişilerce kurulmasına, işletilmesine Bakanlar Kurulunca izin verilir.

Tanımlar

MADDE 3. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği metnin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Faaliyet konuları

MADDE 4. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği metnin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM
Serbest Bölgenin Düzenlenmesi

Bölgenin düzenlenme esasları

MADDE 5. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği metnin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Serbest bölgede arazinin kullanımı, yapı ve tesislerin projelendirilmesi, kurulması ve kullanılmasıyla ilgili diğer bütün izinler ve ruhsatlar bölge müdürlüğünce verilir ve denetlenir.

Serbest bölgelerin asayiş hizmetleri polis tarafından yerine getirilir.

Muafiyet ve teşvikler

MADDE 6. — Serbest bölgeler gümrük hattı dışında sayılır.

Bu bölgelerde vergi, resim, harç, gümrük ve kambiyo mükellefiyetlerine dair mevzuat hükümleri uygulanmaz.

İşletici kuruluşlar ve kullanıcılar yatırım ve üretim safhalarında Bakanlar Kurulunca belirlenecek teşviklerden yararlandırılabilir.

Türkiye'deki tam ve dar mükellef gerçek ve tüzelkişilerin serbest bölgedeki faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri kazanç ve iratlar, Türkiye'nin diğer yerlerine getirildiğinin kambiyo mevzuatına göre tevsiki halinde de, gelir ve kurumlar vergilerinden muafır.

Serbest Bölgeleri Tesis ve Geliştirme Fonu

MADDE 7. — Serbest bölgelerin kurulması, bakım ve onarımı, geliştirilmesi, ilgili araştırma, eğitim ve sosyal tesislerin yapılması, kullanıcıların ve Türkiye'den mal alımlarının teşviki maksadıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde «Serbest Bölgeleri Tesis ve Geliştirme Fonu» kurulmuştur.

Fonun kaynakları;

- a) Faaliyet ruhsatı ve izin belgesi karşılığı ödenecek ücretler,
- b) Bölgeye getirilen malların CIF, çıkarılan malların FOB değerleri üzerinden peşin olmak üzere, binde 5 oranında ödenecek ücretler,
- c) Serbest bölgeyi işleten gerçek veya tüzelkişilerle yapılacak sözleşmelerde yer alacak ödemeler,
- d) Diğer gelirlerdir.

Serbest bölgelere Türkiye'den getirilen mallar ile yatırım ve tesis safhasında kullanılan mallar, bakım ve onarım maksadıyla bölgelere getirilen araç, gereç ve ekipmanlar, bu maddenin (b) bendi hükmü uyarınca bir ücrete tabi tutulmaz.

Fona tahsilat ile Fondan yapılacak harcamalara ait usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir.

Fonun denetimi, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunca yapılır.

(Sanayi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Muafiyet ve teşvikler

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Muafiyet ve teşvikler

MADDE 6. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği metnin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Serbest Bölgeleri Tesis ve Geliştirme Fonu

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Serbest Bölgeleri Tesis ve Geliştirme Fonu

MADDE 7 — Serbest bölgelerin kurulması, bakım ve onarımı, geliştirilmesi, ilgili araştırma, eğitim ve sosyal tesislerin yapılması, kullanıcıların ve Türkiye'den mal alımlarının teşviki maksadıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde «Serbest Bölgeleri Tesis ve Geliştirme Fonu» kurulmuştur.

Fonun kaynakları;

- a) Faaliyet ruhsatı ve izin belgesi karşılığı ödenecek ücretler,
- b) Bölgeye getirilen malların CIF, çıkarılan malların FOB değerleri üzerinden peşin olmak üzere, binde 5 oranında ödenecek ücretler,
- c) Serbest bölgeyi işleten gerçek veya tüzelkişilerle yapılacak sözleşmelerde yer alacak ödemeler,
- d) Diğer gelirlerdir.

Serbest bölgelere Türkiye'den getirilen mallar ile yatırım ve tesis safhasında kullanılan mallar, bakım ve onarım maksadıyla bölgelere getirilen araç, gereç ve ekipmanlar, bu maddenin (b) bendi hükmü uyarınca bir ücrete tabi tutulmaz.

Fona tahsilat ile fondan yapılacak harcamalara ait usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir. Bu fon Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca yönetilir.

Fonun denetimi, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunca yapılır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Mal ve Hizmetler

Bölgedeki mallar

MADDE 8. — Serbest bölge ile Türkiye'nin diğer yerleri arasında yapılacak ticaret, dış ticaret rejimine tabidir. Ancak, bedeli 500 ABD dolarının altında olan Türkiye mahrepli mallar, isteğe bağlı olarak ihracat işlemine tabi tutulmayabilir.

Kambiyo ve hizmetler

MADDE 9. — Serbest bölgelerdeki faaliyetlerle ilgili her türlü ödemeler dövizle yapılır. Bakanlar Kurulu ödemelerin Türk Lirası olarak yapılmasına da karar verebilir.

Serbest bölgede gemi ve liman hizmetleri işletici kuruluş tarafından yapılır veya kamu kurum ve kuruluşlarına, gerçek veya tüzelkişilere yaptırılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Kaldırılan ve Uygulanmayan Hükümler, Yönetmelik

Çalışma ve sosyal güvenlik esasları

MADDE 10. — Serbest bölgelerde, faaliyet gösterecek işyerlerinde yabancı uyruklu yönetici ve vasıflı personel çalıştırılabilir. Buna ait esaslar yönetmelikte belirlenir.

Serbest bölgelerde Türkiye Cumhuriyeti sosyal güvenlik mevzuatı hükümleri uygulanır.

Kaldırılan hükümler

MADDE 11. — 21 Aralık 1953 tarihli ve 6209 sayılı Serbest Bölge Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Uygulanmayan hükümler

MADDE 12. — Serbest bölgelerde 1580 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin 5, 22, 25, 32 ve 47 nci bentleri dışında kalan hükümleri; 5682 sayılı Pasaport Kanunu; 5683 sayılı Yabancıların Türkiye'de Seyahat ve İkametleri Hakkında Kanun ile 2007 sayılı Türkiye'deki Türk Vatandaşlarına Tahsis Edilen Sanat ve Hizmetler Hakkındaki Kanun ile ek ve değişiklikleri; 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu; 2677 sayılı Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Kanun; 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu; 832 sayılı Sayıştay Kanunu; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri ile diğer kanunların bu Kanuna aykırı olan hükümleri uygulanmaz.

(Sanayi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Mal ve Hizmetler

Bölgedeki mallar

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kambiyo ve hizmetler

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Kaldırılan ve
Uygulanmayan Hükümler, Yönetmelik

Çalışma ve sosyal güvenlik esasları

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kaldırılan hükümler

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Uygulanmayan hükümler

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Bölgedeki mallar

MADDE 8. — Serbest bölge ile Türkiye'nin diğer yerleri arasında yapılacak ticaret dış ticaret rejimine tabidir. Serbest bölge ile diğer ülkeler ve serbest bölgeler arasında dış ticaret rejimi uygulanmaz.

Bedeli 500 ABD dolarının altında olan Türkiye Mahreçli mallar isteğe bağı olarak ihracat işlemine tabii tutulmayabilir.

Kambiyo ve hizmetler

MADDE 9. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği metnin 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Kaldırılan ve
Uygulanmayan Hükümler, Yönetmelik

Çalışma ve sosyal güvenlik esasları

MADDE 10. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği metnin 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kaldırılan hükümler

MADDE 11. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği metnin 11 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Uygulanmayan hükümler

MADDE 12. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği metnin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Uygulama yönetmeliği

MADDE 13. — Bu Kanunda düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılan konularla, serbest bölgelerde faaliyette bulunacak işletici kuruluşların teşekkül tarzı, görev, yetki ve sorumlulukları, bu kuruluşlara ve kullanıcılara verilecek faaliyet ruhsatları ve iptali, bunların sınaî ve ticarî sicillerinin tutulması, fona yapacakları ödemeler, serbest bölge ile ilgili faaliyetlerin tabi olacağı esaslar, bölgelere giriş için verilecek izin belgesi ile görev kartları, ikâmet izni ve çalışma esasları ve serbest bölgelerin işletilmesine dair diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Serbest bölgenin faaliyete geçmesinden itibaren on yıl süreyle 5.5.1983 gün ve 2822 sayılı Kanunun grev ve lokavt ile arabuluculuk hükümleri uygulanmaz.

Ancak bu süre içinde toplu iş sözleşmesi üzerinde çıkacak menfaat uyuşmazlıkları Yüksek Hâkem Kurulunca karara bağlanır.

(Sanayi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

Uygulama yönetmeliği

MADDE 13. — Tasarının 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının Geçici 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanun, bir serbest bölge için, o serbest bölgenin faaliyete geçmesinden itibaren uygulanır. Faaliyete geçiş tarihi ise, o serbest bölge alanını çevreleyen çit, kule ve kapı inşaatlarının tamamlanması ve bölge müdürlüğü, polis ve gümrük birimlerinin göreve başlaması suretiyle bölgenin resmen açılış tarihidir.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Uygulama yönetmeliği

MADDE 13. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği metnin 13 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği metnin Geçici 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği metnin Geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 14. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

3.5.1985

Başbakan <i>T. Özal</i>		
Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı <i>İ. K. Erdem</i>	Devlet Bakanı <i>K. Oksay</i>	Devlet Bakanı <i>A. M. Yılmaz</i>
Devlet Bakanı <i>C. Büyükbaş</i>	Devlet Bakanı <i>A. Tenekeci</i>	Devlet Bakanı <i>M. T. Titz</i>
Devlet Bakanı <i>A. Karaevli</i>	Adalet Bakanı <i>M. N. Eldem</i>	Millî Savunma Bakanı V. <i>K. Oksay</i>
İçişleri Bakanı <i>Y. Akbulut</i>	Dışişleri Bakanı V. <i>M. Yılmaz</i>	Maliye ve Gümrük Bakanı <i>A. K. Alptemoçin</i>
Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bak. <i>M. V. Dinçerler</i>	Bayındırlık ve İskân Bakanı V. <i>S. N. Türel</i>	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı <i>M. Aydın</i>
Ulaştırma Bakanı <i>V. Atasoy</i>	Tarım Orman ve Köyişleri Bak. <i>H. H. Doğan</i>	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı <i>M. Kalemli</i>
Sanayi ve Ticaret Bakanı <i>H. C. Aral</i>	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı <i>S. N. Türel</i>	Kültür ve Turizm Bakanı <i>M. M. Taşçıoğlu</i>

(Sanayi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

Yürürlük

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 15. — Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Yürürlük

MADDE 14. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği metnin 14 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 15. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği metnin 15 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.